

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

16 ноември 2021 година^{i*}

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Член 50 ДЕС — Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия — Член 217ДФЕС — Споразумение за търговия и сътрудничество с Обединеното кралство — Протокол (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Запазване като преходна мярка в Споразумението за оттегляне на действието на режима на европейската заповед за арест по отношение на Обединеното кралство — Прилагане към европейска заповед за арест на разпоредбите относно механизма за предаване, установен със Споразумението за търговия и сътрудничество с Обединеното кралство — Режи́ми, които са обвързващи за Ирландия

По дело C-479/21 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267ДФЕС от Supreme Court (Върховен съд, Ирландия) с акт от 30 юли 2021 г., постъпил в Съда на 3 август 2021 г., в производства по изпълнение на европейски заповеди за арест, издадени срещу

SN,

SD

при участието на:

Governor of Cloverhill Prison,

Ирландия,

Attorney General,

Governor of Mountjoy prison,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen, заместник-председател, Ал. Арабаджиев, E. Regan, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, I. Ziemele и J. Passer, председатели на

* Език на производството: английски.

състави, М. Pešič, J.-C. Bonichot, М. Safjan (докладчик), F. Biltgen, N. Piçarra, L. S. Rossi и N. Wahl, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 септември 2021 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за SN, от М. Hanahoe и R. Purcell, solicitors, S. Guerin и C. Donnelly, SC, М. Lynam и S. Brittain, barristers,
- за SD, от С. Mulholland, solicitor, S. Guerin и C. Donnelly, SC, М. Lynam и S. Brittain, barristers, и E. Walker, BL,
- за Ирландия, от P. Gallagher, A. Morrissey и С. McMahon, в качеството на представители, подпомагани от М. Gray и R. Kennedy, SC, A. Carroll, L. Masterson и H. Godfrey, BL,
- за Кралство Дания, от L. Teilgård, в качеството на представител,
- за Съвета на Европейския съюз, от A. Ștefănuș, K. Pleśniak, A. Antoniadis и J. Ciantar, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от H. Leupold, L. Baumgart и H. Krämer, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 9 ноември 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 50 ДЕС, член 217 ДФЕС, Протокол (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за ЕС и Договора за функционирането на ЕС (наричан по-нататък „Протокол (№ 21)“), Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (ОВ L 29, 2020 г., стр. 7, наричано по-нататък „Споразумението за оттегляне“), както и Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна (ОВ L 149, 2021 г., стр. 10, наричано по-нататък „Споразумението за търговия и сътрудничество“).

- 2 Запитването е отправено във връзка с изпълнението в Ирландия на две европейски заповеди за арест, издадени от съдебните органи на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, съответно срещу SD с оглед на изпълнение на присъда, а срещу SN — с цел наказателно преследване.

Правна уредба

Правото на Съюза

Договорите

- 3 Съгласно член 50 ДЕС:

„1. Всяка държава членка може да реши, в съответствие със своите конституционни изисквания, да се оттегли от Съюза.

2. Държавата членка, която реши да се оттегли, нотифицира за намерението си Европейския съвет. В съответствие с насоките, дадени от Европейския съвет, Съюзът договаря и сключва споразумение с тази държава, с което се определят редът и условията за нейното оттегляне, като се вземат предвид рамките на бъдещите ѝ отношения със Съюза. Това споразумение се договаря в съответствие с член 218, параграф 3 [ДФЕС]. Съветът сключва споразумението от името на Съюза, като действа с квалифицирано мнозинство след одобрение от Европейския парламент.

3. Договорите престават да се прилагат спрямо засегнатата държава от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, или при липса на такова, две години след нотификацията, посочена в параграф 2, освен ако Европейският съвет в съгласие със засегнатата държава членка не реши с единодушие да продължи този срок.

4. За целите на параграфи 2 и 3 членът на Европейския съвет и на Съвета, който представлява оттеглящата се държава членка, не участва нито в обсъжданията, нито в решенията на Европейския съвет и на Съвета, които се отнасят до нея.

Квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 238, параграф 3, буква б) [ДФЕС].

5. Ако оттеглилата се от Съюза държава поиска да се присъедини отново, по отношение на нейната молба се прилага процедурата, посочена в член 49“.

- 4 Член 82 ДФЕС, който е включен в дял V от трета част на Договора, отнасящ се до „[п]ространството на свобода, сигурност и правосъдие“ (наричано по-нататък „ПССП“), предвижда в параграф 1:

„Съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в Съюза се основава на принципа на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения и включва сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите членки в областите, посочени в параграф 2 и в член 83.

Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки за:

[...]

г) улесняване на сътрудничеството между съдебните или равностойни на тях органи на държавите членки във връзка с наказателните производства и изпълнението на решенията“.

5 Член 217ДФЕС от дял V, „Международни споразумения“, от пета част на Договора, която се отнася до външната дейност на Съюза, гласи следното:

„Съюзът може да сключва с една или повече трети страни или международни организации споразумения за асоцииране, създаващи реципрочни права и задължения, общи действия и специални процедури“.

Протокол (№ 21)

6 Съгласно член 1 от Протокол (№ 21):

„При спазване на разпоредбите на член 3, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането от Съвета на мерките, предложени въз основа на дял V, трета част [ДФЕС]. За решения на Съвета, които трябва да бъдат приети единодушно, се изисква единодушие на членовете на Съвета, с изключение на представителите на правителствата на Обединеното кралство и Ирландия.

За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 238, параграф 3 [ДФЕС]“.

7 Член 2 от този протокол предвижда:

„По силата на член 1 и при спазване на разпоредбите на членове 3, 4 и 6, никоя от разпоредбите на дял V, трета част от Договора за [функционирането на ЕС], никоя мярка, приемана по прилагането на същия дял, никоя разпоредба на което и да е международно споразумение, сключено от Съюза във връзка с прилагането на същия дял и никое решение на Съда на Европейския съюз за тълкуване на такива разпоредби или мерки, не са обвързващи или приложими спрямо Обединеното кралство или Ирландия. Тези разпоредби, мерки или решения не засягат по никакъв начин компетентностите, правата и задълженията на споменатите държави. Тези разпоредби, мерки или решения не засягат по никакъв начин нито достиженията на правото на Европейската общност, нито тези на Съюза и не представляват част от правото на Съюза, така както те се прилагат в Обединеното кралство или Ирландия“.

8 Член 3, параграф 1, първа алинея от посочения протокол гласи следното:

„Обединеното кралство или Ирландия могат да уведомят писмено Председателя на Съвета, в срок до три месеца, считано от внасянето в Съвета на предложение или инициатива в приложение на дял V, трета част от Договора за [функционирането на ЕС], че желаят да вземат участие в приемането и прилагането на предложената мярка, след което тази държава получава това право“.

9 Член 4а от същия протокол гласи:

„1. Разпоредбите на настоящия Протокол се прилагат към Обединеното кралство и към Ирландия също и по отношение на мерки, предложени или приети на основание дял V, трета част от Договора за [функционирането на ЕС], които изменят съществуваща мярка, която е със задължителна сила за Обединеното кралство и Ирландия.

2. Когато, обаче, Съветът по предложение на Комисията реши, че неучастието на Обединеното кралство или на Ирландия в изменения вариант на съществуваща мярка прави прилагането на тази мярка неизпълнимо за други държави членки или за Съюза, той може настоятелно да ги прикани да направят нотификация съгласно член 3 или член 4. За целите на член 3 от датата на това решение на Съвета започва да тече нов срок от два месеца.

[...]“.

10 Член 6 от Протокол (№ 21) гласи:

„Когато в случаите, посочени в настоящия протокол, Обединеното кралство или Ирландия са обвързани от мярка, която е приета от Съвета във връзка с прилагането на дял V, трета част от Договора за [функционирането на ЕС], съответните разпоредби на Договорите се прилагат спрямо съответната държава по отношение на въпросната мярка“.

Споразумението за оттегляне

11 Член 62 от Споразумението за оттегляне се намира в трета част, която съдържа „[р]азпоредби за разделяне“, и е озаглавен „Текущи процедури за съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“. Параграф 1 от този член предвижда:

„В Обединеното кралство, а така също и в държавите членки в ситуации, засягащи Обединеното кралство, долупосочените актове се прилагат, както следва:

[...]

б) Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета [от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3)] се прилага по отношение на европейските заповеди за арест, когато издирваното лице е задържано преди края на преходния период за целите на изпълнението на европейска заповед за арест, независимо от решението на изпълняващия съдебен орган за това дали издирваното лице трябва да остане задържано или да бъде временно освободено;

[...]“.

12 Съгласно член 126, озаглавен „Преходен период“, който се намира в четвърта част от това споразумение относно „[п]рехода“:

„Определя се преходен период или период на изпълнение, който започва да тече от датата на влизане в сила на настоящото споразумение и приключва на 31 декември 2020 г.“.

- 13 Член 127 от посоченото споразумение, който е озаглавен „Обхват на прехода“ и се съдържа в четвърта част от това споразумение, гласи:

„1. Освен ако в настоящото споразумение не е предвидено друго, по време на преходния период правото на Съюза е приложимо по отношение на и в Обединеното кралство.

[...]

6. Освен ако в настоящото споразумение не е предвидено друго, по време на преходния период всяко позоваване на държавите членки в правото на Съюза, приложимо съгласно параграф 1, включително както то е въведено и приложено от държавите членки, се разбира като включващо Обединеното кралство.

[...]“.

- 14 Член 185 от същото споразумение, който се намира в шеста част от него, съдържаща „[и]нституционални и заключителни разпоредби“, е озаглавен „Влизане в сила и прилагане“ и в четвърта алинея предвижда:

„Втора и трета част, с изключение на член 19, член 34, параграф 1, член 44 и член 96, параграф 1, а така също и шеста част, дял I и членове 169—181 се прилагат, считано от края на преходния период“.

Споразумението за търговия и сътрудничество

- 15 Съображение 23 от Споразумението за търговия и сътрудничество гласи:

„Като имат предвид, че сътрудничеството между Обединеното кралство и Съюза във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления и изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване, ще даде възможност за укрепване на сигурността на Обединеното кралство и на Съюза“.

- 16 Член 1 от това споразумение е озаглавен „Цел“ и гласи:

„Настоящото споразумение създава основата за широки отношения между страните в рамките на пространство на благосъстояние и добросъседство, характеризиращо се с близки и мирни отношения, основани на сътрудничество, зачитащо автономността и суверенитета на страните“.

- 17 Член 2 от посоченото споразумение е озаглавен „Допълващи споразумения“ и предвижда:

„1. Когато Съюзът и Обединеното кралство сключват други двустранни споразумения помежду си, тези споразумения представляват допълващи споразумения към настоящото споразумение, освен ако в тях е предвидено друго. Тези допълващи споразумения представляват неразделна част от цялостните двустранни отношения, уредени с настоящото споразумение, и са част от цялостната правна рамка.

2. Параграф 1 се прилага и по отношение на:
- а) споразуменията между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна; и
 - б) споразуменията между Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна“.
- 18 Член 6 от Споразумението за търговия и сътрудничество е озаглавено „Определения“ и предвижда в параграф 1, буква ж), че за целите на споразумението „преходният период“ означава переходният период, предвиден в член 126 от Споразумението за оттегляне.
- 19 Третата част от Споразумението за търговия и сътрудничество, озаглавена „Правоприлагане и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси“, включва по-специално дял VII, „Предаване“, в който се съдържат членове 596—632.
- 20 Член 596 от посоченото споразумение е озаглавен „Цел“ и гласи:
- „Целта на настоящия дял е да се гарантира, че системата за екстрадиция между държавите членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, се основава на механизъм на предаване въз основа на заповед за арест в съответствие с условията на настоящия дял“.
- 21 Член 632 от същото споразумение е озаглавен „Прилагане по отношение на заварени европейски заповеди за арест“ и предвижда:
- „Настоящият дял се прилага към европейски заповеди за арест, издадени в съответствие с Рамково решение [2002/584] от държава преди края на переходния период, ако исканото лице не е било арестувано с цел нейното изпълнение преди края на переходния период“.

Ирландското право

- 22 European Arrest Warrant Act 2003 (Закон за европейската заповед за арест от 2003 г.) транспонира Рамково решение 2002/584 в ирландския правен ред. Член 3 от този закон оправомощава министъра на външните работи да определи със заповед за целите на закона съответна държава членка, която съгласно националното си право прилага Рамковото решение. European Arrest Warrant Act, 2003 (Designated Member States) Order 2004 (Заповед (за определяне на държави членки) от 2004 г. относно Закона за европейската заповед за арест от 2003 г.) посочва Обединеното кралство за целите на член 3 от Закона за европейската заповед за арест от 2003 г.
- 23 Съгласно European Arrest Warrant (Application to Third Countries amendment) and Extradition (Amendment) Act 2012 (Закон за европейската заповед за арест (изменение относно прилагането за трети държави) и екстрадицията (изменение) от 2012 г. министърът на външните работи може да разпорежи, че Законът за европейската заповед за арест от 2003 г. ще се прилага спрямо трета държава, при условие че, както се уточнява в член 2, параграф 3 от него, между съответната трета държава и Съюза е в сила споразумение за предаване на издирвани лица с цел наказателно преследване или изпълнение на наказание.

- 24 По отношение на европейските заповеди за арест, издадени от съдебни органи на Обединеното кралство, за целите на прилагането на разпоредбите на Споразумението за оттегляне, според които Рамково решение 2002/584 продължава да се прилага през преходния период, от една страна, и на разпоредбата на Споразумението за търговия и сътрудничество, която предвижда прилагане на механизма за предаване, установен с дял VII от трета част на последното споразумение по отношение на някои европейски заповеди за арест, издадени преди изтичането на този преходен период, от друга страна, Ирландия приема последователно:
- European Arrest Warrant Act 2003 (Designated Member State) (Amendment) Order 2020 (Заповед (за определяне на държави членки) (изменение) от 2020 г. относно Закон за европейската заповед за арест от 2003 г. и Withdrawal of the United Kingdom from the European Union (Consequential Provisions) Act 2019 (Закон за оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз (последващи разпоредби) от 2019 г. относно европейските заповеди за арест, издадени преди изтичането на преходния период по отношение на лица, задържани преди края на този период,
 - European Arrest Warrant (Application to Third Countries) (United Kingdom) Order 2020 (Заповед от 2020 г. относно европейската заповед за арест (прилагане за трети държави) (Обединено кралство) във връзка с европейските заповеди за арест, издадени преди изтичането на преходния период по отношение на лица, които все още не са задържани преди края на посочения период.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 25 SD е арестуван в Ирландия на 9 септември 2020 г. въз основа на европейска заповед за арест, издадена на 20 март 2020 г. от съдебните органи на Обединеното кралство за изпълнение на наказание лишаване от свобода за срок от осем години. Що се отнася до SN, той е арестуван в Ирландия на 25 февруари 2021 г. въз основа на европейска заповед за арест, издадена на 5 октомври 2020 г. от същите органи с цел провеждане на наказателно преследване. На заинтересованите лица е наложена мярка за неотклонение задържане под стража в Ирландия до постановяване на решението относно предаването им на органите на Обединеното кралство и понастоящем тези лица не са на свобода.
- 26 На 16 февруари 2021 г. и 5 март 2021 г. SD и SN съответно сезират High Court (Висш съд, Ирландия) с искане да бъде разследвана по същество законността на задържането им, като твърдят, че Ирландия вече не може да прилага режима на европейската заповед за арест по отношение на Обединеното кралство. След като констатира, че заинтересованите лица са законно задържани, посоченият съд отказва да разпорежи освобождаването им. Тогава заинтересованите лица подават две отделни жалби до запитващата юрисдикция.
- 27 Според посочената юрисдикция Законът за европейската заповед за арест от 2003 г., с който се транспонира Рамково решение 2002/584 в ирландското право, се прилага по отношение на трета държава, при условие че между тази трета държава и Съюза е в сила споразумение за предаване на издирвани лица с цел наказателно преследване или изпълнение на наказание. За да се приложи обаче това законодателство, съответното споразумение трябва да е обвързващо за Ирландия.

- 28 По този начин, ако разпоредбите на Споразумението за оттегляне и на Споразумението за търговия и сътрудничество в частта относно режима на европейската заповед за арест не са обвързващи за Ирландия, националните мерки, които предвиждат, че действието на посочения режим се запазва по отношение на Обединеното кралство, биха били недействителни и следователно би било незаконно заинтересованите лица да останат задържани. Ето защо законността на задържането им зависи от това дали Споразумението за оттегляне и Споразумението за търговия и сътрудничество валидно обвързват Ирландия, което би могло да не е така, тъй като те съдържат мерки от сферата на ПССП, от които Ирландия е освободена по силата на Протокол (№ 21).
- 29 Според SN и SD нито член 50 ДЕС, нито член 217 ДФЕС, които съответно представляват правното основание на Споразумението за оттегляне и на Споразумението за търговия и сътрудничество, могат да обосноват включването в тези споразумения на мерки от сферата на ПССП. Всяко от тези споразумения изисквало в правното му основание да бъде включен и член 82, параграф 1, втора алинея, буква г) ДФЕС, което би довело до прилагането на Протокол (№ 21).
- 30 Запитващата юрисдикция обаче отбелязва, че Ирландия се е присъединила към Рамково решение 2002/584 в момент, когато Обединеното кралство е било неразделна част от предвидения в това решение режим. Така съответните разпоредби на Споразумението за оттегляне и на Споразумението за търговия и сътрудничество не налагат нови задължения за Ирландия, а по-скоро предвиждат да продължат да се прилагат съществуващи задължения. Освен това двете споразумения обвързват Обединеното кралство и Съюза съгласно международното право.
- 31 При тези обстоятелства Supreme Court (Върховен съд, Ирландия) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„Предвид факта, че Ирландия е запазила своя суверенитет в сферата на [ПССП], при условие че има право да избере дали да участва в мерки, приети от Съюза в тази сфера съгласно част трета, дял V ДФЕС,

предвид факта, че посоченото материалноправно основание на Споразумението за оттегляне (и на решението за сключването му) е член 50 ДЕС,

предвид факта, че посоченото материалноправно основание на Споразумението за търговия и сътрудничество (и на решението за сключването му) е член 217 ДФЕС, и

предвид факта, че поради това не бе счетено, че Ирландия е била длъжна или че е имала право да реши да участва, от което следва, че тя не е упражнила такова право на участие:

[1]) могат ли разпоредбите на Споразумението за оттегляне, които предвиждат запазването на действието на режима на европейската заповед за арест (ЕЗА) по отношение на Обединеното кралство през предвидения в това споразумение преходен период, да се считат за обвързващи за Ирландия, като се има предвид значимото им съдържание в сферата на [ПССП], и

[2]) могат ли разпоредбите на Споразумението за търговия и сътрудничество, които предвиждат запазването на действието на режима на ЕЗА по отношение на Обединеното кралство след съответния преходен период, да се считат за обвързващи за Ирландия, като се има предвид значимото им съдържание в сферата на [ПССП]?”.

По спешното производство

- 32 Запитващата юрисдикция е поискала прилагане на спешното преюдициално производство по член 107 от Процедурния правилник на Съда, и при условията на евентуалност е поискала делото да се разгледа по реда на бързото производство, предвидено в член 105 от този правилник. В подкрепа на искането си тя се позовава по-специално на обстоятелството, че понастоящем SN и SD са лишени от свобода, докато бъде постановено решението за съответното им предаване на органите на Обединеното кралство.
- 33 На първо място, следва да се отбележи, че настоящото преюдициално запитване се отнася по същество до това дали Ирландия е длъжна да изпълни европейски заповеди за арест, издадени съгласно Рамково решение 2002/584, което спада към областите, посочени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС относно ПССП. Следователно запитването може да се разгледа по реда на спешното преюдициално производство.
- 34 На второ място, съгласно практиката на Съда следва да се вземе предвид обстоятелството, че понастоящем заинтересованото лице в главното производство не е на свобода и че продължаването на срока на задържането му зависи от изхода на спора в главното производство (решения от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 28 и цитираната съдебна практика и от 26 октомври 2021 г., *Openbaar Ministerie* (Право на изслушване от изпълняващия съдебен орган), C-428/21 PPU и C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, т. 32).
- 35 От акта за преюдициално запитване обаче е видно, че понастоящем SN и SD са задържани. Освен това с оглед на разясненията на запитващата юрисдикция, обобщени в точка 28 от настоящото решение, въпросът дали ще останат задържани в Ирландия зависи от решението на Съда по настоящото дело, доколкото в зависимост от отговора на Съда SN и SD могат да бъдат освободени или предадени на органите на Обединеното кралство.
- 36 При тези обстоятелства на 17 август 2021 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат първи състав на Съда уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на спешното преюдициално производство.
- 37 Освен това бе взето решение да се поиска от Съда да преразпредели делото на голям състав.

По преюдициалните въпроси

- 38 С тези въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали са обвързващи за Ирландия, от една страна, разпоредбите на Споразумението за оттегляне, които предвиждат запазването на действието на режима на европейската заповед за арест по отношение на Обединеното кралство през преходния период, и от друга страна, разпоредбата на Споразумението за търговия и сътрудничество,

съгласно която режимът на предаване, установен с дял VII от трета част на последното споразумение, се прилага към европейските заповеди за арест, издадени преди изтичането на преходния период по отношение на лица, които все още не са били арестувани в изпълнение на тези заповеди преди края на посочения период.

- 39 В самото начало следва да се отбележи, че запитващата юрисдикция не посочва по силата на кои конкретни разпоредби на тези споразумения трябва да се изпълнят европейските заповеди за арест, предмет на главното производство. Това обстоятелство обаче не е пречка Съдът да ѝ предостави всички насоки за тълкуване, които могат да бъдат полезни за решаването на делото, с което тя е сезирана, независимо дали тази юрисдикция ги е посочила в изложението на въпросите си. В това отношение от предоставените от националния съд данни, и по-конкретно от мотивите на акта за преюдициално запитване, Съдът трябва да извлече тези разпоредби от правото на Съюза, които се нуждаят от тълкуване предвид предмета на спора (вж. в този смисъл решения от 7 март 2017 г., X и X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, т. 39 и от 17 юни 2021 г., Simonsen & Weel, C-23/20, EU:C:2021:490, т. 81).
- 40 В случая от представената на Съда преписка е видно, че поставените въпроси се отнасят, от една страна, до член 62, параграф 1, буква б) във връзка с член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттегляне и от друга страна, до член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество.
- 41 Всъщност член 62, параграф 1, буква б) и член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттегляне предвиждат, че се запазва задължението за изпълнение след края на преходния период на европейските заповеди за арест, издадени в съответствие с Рамково решение 2002/584, когато издирваното лице е задържано преди края на преходния период, определен в член 126 от това споразумение до 31 декември 2020 г.
- 42 Член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество изисква за изпълнението на европейските заповеди за арест, издадени в съответствие с посоченото рамково решение преди края на преходния период, да се прилага режимът на предаване по дял VII от трета част на посоченото споразумение, когато исканото лице не е било арестувано с цел изпълнението на заповедта за арест преди края на посочения период.
- 43 Ето защо следва да се провери, по-специално с оглед, от една страна, на член 62, параграф 1, буква б) във връзка с член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттегляне и от друга страна, с оглед на член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество, дали включването на тези членове съответно в Споразумението за оттегляне и в Споразумението за търговия и сътрудничество е трябвало да задейства приложимостта на Протокол (№ 21), което би означавало, че тези разпоредби по принцип няма да са приложими за Ирландия, без да се накърнява предоставената на тази държава членка с посочения протокол възможност да участва в мерки по трета част, дял V от Договора за функционирането на ЕС.
- 44 При тези обстоятелства и с оглед на разясненията на запитващата юрисдикция в акта ѝ за преюдициално запитване следва да се констатира, че с въпросите си тя иска Съдът да установи дали член 50 ДЕС, член 217 ДФЕС и Протокол (№ 21) трябва да се тълкуват в смисъл, че член 62, параграф 1, буква б) във връзка с член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттегляне и член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество са обвързващи за Ирландия.

- 45 В това отношение следва да се припомни, че съгласно Протокол (№ 21) Ирландия не участва в приемането от Съвета на мерките, предложени въз основа на дял V, трета част ДФЕС, и че никоя мярка, приемана по прилагането на същия дял, и никоя разпоредба на което и да е международно споразумение, сключено от Съюза във връзка с прилагането на същия дял, не са обвързващи или приложими спрямо Ирландия, освен ако Ирландия не реши да вземе участие в приемането на такива мерки или е съгласна с тях.
- 46 Споразумението за оттегляне и Споразумението за търговия и сътрудничество обаче не са сключени на основание на посочения дял, а съответно на основание член 50, параграф 2 ДЕС и член 217 ДФЕС. При това положение следва да се определи дали тези правни основания сами по себе си са подходящи, за да обосноват, от една страна, включването в Споразумението за оттегляне на разпоредби, според които Рамково решение 2002/584 продължава да се прилага във връзка с издадени от Обединеното кралство европейски заповеди за арест, и от друга страна, включването в Споразумението за търговия и сътрудничество на разпоредба, която предвижда, че установеният с трета част, дял VII от последното споразумение режим на предаване се прилага към европейските заповеди за арест, издадени преди изтичането на преходния период по отношение на лица, които все още не са били арестувани в изпълнение на тези заповеди преди края на посочения период, или, както твърдят SD и SN, член 82, параграф 1, втора алинея, буква г) ДФЕС също е трябвало да бъде посочен като материалноправно основание за сключването на тези споразумения, което би довело до прилагането на Протокол (№ 21).
- 47 Всъщност именно правното основание на акт, правилността на което се преценява в зависимост от обективни критерии като целта и съдържанието на този акт, определя евентуално приложимите протоколи, а не обратното (решение от 22 октомври 2013 г., Комисия/Съвет, C-137/12, EU:C:2013:675, т. 74).
- 48 Що се отнася, на първо място, до член 50 ДЕС, избраното правно основание за Споразумението за оттегляне, видно от параграфи 2 и 3, той предвижда процедура по оттегляне, която обхваща, първо, нотифицирането на Европейския съвет за намерението за оттегляне, второ, договарянето и сключването на споразумение, с което се определят редът и условията за оттеглянето, като се вземат предвид бъдещите отношения между засегнатата държава и Съюза, и трето, самото оттегляне от Съюза към датата на влизане в сила на това споразумение, или при липса на такова, две години след нотификацията до Европейския съвет, освен ако последният в съгласие със засегнатата държава членка не реши с единодушие да продължи този срок (решение от 10 декември 2018 г., Wightman и др., C-621/18, EU:C:2018:999, т. 51 и цитираната съдебна практика).
- 49 Следователно член 50 ДЕС има двойна цел — от една страна, да закрепят суверенното право на всяка държава членка да се оттегли от Съюза, и от друга, да създаде процедура, която дава възможност оттеглянето от Съюза да стане по организиран начин (решение от 10 декември 2018 г., Wightman и др., C-621/18, EU:C:2018:999, т. 56).
- 50 За да се постигне ефективно последната цел, член 50, параграф 2 ДЕС предоставя само на Съюза компетентността да договаря и сключва споразумение, с което се определят редът и условията за оттеглянето, като това споразумение има за цел да уреди във всички обхванати от Договорите области всички въпроси, свързани с разделянето на Съюза и оттеглящата се от него държава.

- 51 Следователно в съответствие с тази компетентност Съюзът е могъл да договори и сключи Споразумението за оттегляне, което наред с другото предвижда в отношенията с Обединеното кралство, че голяма част от достиженията на правото на Съюза продължават да се прилагат, за да се намали несигурността, и доколкото е възможно, да се сведат до минимум сътресенията, предизвикани от факта, че към датата на оттеглянето Договорите престават да се прилагат по отношение на излизащата държава, както следва от точка 4 от Насоките на Европейския съвет, приети на извънредното заседание от 29 април 2017 г., след нотификацията на Обединеното кралство по член 50 ДЕС.
- 52 По-специално член 127 от Споразумението за оттегляне предвижда, че освен ако в него не е предвидено друго, по време на преходния период правото на Съюза, част от което е Рамково решение 2002/584, е приложимо по отношение на и в Обединеното кралство. Освен това съгласно член 185, четвърта алинея от посоченото споразумение това рамково решение се прилага в отношенията с Обединеното кралство в хипотезите, посочени в член 62, параграф 1, буква б) от това споразумение.
- 53 Освен това, както посочва генералният адвокат в точки 52 и 53 от заключението си, процедурата за сключване на международни споразумения по член 218 ДФЕС може да се окаже несъвместима с процедурата по член 50, параграфи 2 и 4 ДЕС, например поради това че съгласно член 218 ДФЕС Съветът сключва споразумението с единодушие, а не, както е при сключването на споразумение за оттегляне, с квалифицирано мнозинство, и то без участието на представителя на оттеглящата се държава членка.
- 54 Доколкото обаче Споразумението за оттегляне има за цел да обхване всички посочени в точка 50 от настоящото решение области и въпроси, и тъй като към член 50, параграф 2 ДЕС не е възможно да се добавят правни основания, предвиждащи процедури, които са несъвместими с процедурата по параграфи 2 и 4 от посочения член (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Съвет (Споразумение с Армения), C-180/20, EU:C:2021:658, т. 34 и цитираната съдебна практика), от това следва, че единствено член 50 ДЕС като самостоятелно правно основание, независимо от всяко друго предвидено в Договорите правно основание, може да гарантира, че в Споразумението за оттегляне са разгледани последователно всички области от обхвата на тези договори, което дава възможност оттеглянето да стане по организиран начин.
- 55 Следва също да се уточни, че член 62, параграф 1, буква б) от Споразумението за оттегляне се отнася до мерки, които са били обвързващи за Ирландия преди датата на влизане в сила на това споразумение. Добавянето на член 82, параграф 1, втора алинея, буква г) ДФЕС към материалноправното основание на Споразумението за оттегляне обаче би могло да създаде несигурност, тъй като поради произтичащата от него приложимост на Протокол (№ 21) Ирландия, която е избрала да бъде обвързана от режима на европейската заповед за арест, включително по отношение на Обединеното кралство, би била третирана като държава, която никога не е участвала в този режим. Подобна ситуация трудно би могла да бъде съвместима с посочената в точка 51 от настоящото решение цел да се намали несигурността и да се сведат до минимум сътресенията, за да се постигне организирано оттегляне.
- 56 Следователно, тъй като член 50, параграф 2 ДЕС е единственото подходящо правно основание за сключването на Споразумението за оттегляне, в този контекст не може да се приложат разпоредбите на Протокол (№ 21).

- 57 Що се отнася, на второ място, до член 217 ДФЕС, избраното правно основание за Споразумението за търговия и сътрудничество, Съдът вече е уточнявал, че този член предоставя на Съюза компетентност да осигури изпълнението на ангажиментите към трети държави във всички обхванати от Договора за функционирането на ЕС области (решение от 18 декември 2014 г., Обединено кралство/Съвет, C-81/13, EU:C:2014:2449, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 58 Следователно споразуменията, сключени на основание на тази разпоредба, може да съдържат правила относно всички области, за които Съюзът има компетентност. Като се има предвид обаче, че съгласно член 4, параграф 2, буква й) ДФЕС Съюзът има споделена компетентност по отношение на трета част, дял V от Договора за функционирането на ЕС, мерки от обхвата на тази област на компетентност може да бъдат включени в споразумение за асоцииране, основано на член 217 ДФЕС, каквото е Споразумението за търговия и сътрудничество.
- 59 Тъй като е безспорно, че механизмът за предаване, установен с дял VII от трета част на Споразумението за търговия и сътрудничество, който се прилага към европейски заповеди за арест по член 632 от това споразумение, действително попада в посочената област на компетентност, следва да се провери дали включването на този механизъм в споразумение за асоцииране изисква и да се добави специфично правно основание като член 82, параграф 1, втора алинея, буква г) ДФЕС.
- 60 В това отношение е вярно, че Съдът е приел, че Съветът може да приеме даден акт в рамките на споразумение за асоцииране на основание член 217 ДФЕС само при условие актът да се отнася до област на специфична компетентност на Съюза и също така да почива на правното основание, което съответства на тази област (вж. в този смисъл решение от 18 декември 2014 г., Обединено кралство/Съвет, C-81/13, EU:C:2014:2449, т. 62).
- 61 Това изискване обаче е поставено по дело, в което не се разглежда сключването на споразумение за асоцииране, а приемането на решение относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на орган, създаден с такова споразумение. Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 70 от заключението си, именно в този особен контекст — на решение, прието съгласно член 218, параграфи 8 и 9 ДФЕС, с квалифицирано мнозинство без участието на Европейския парламент — добавянето на специфично правно основание е необходимо, за да се гарантира, че няма да бъдат заобикаляни евентуални по-строги процедурни изисквания в съответната област.
- 62 За сметка на това, сключването на споразумение като Споразумението за търговия и сътрудничество не се отнася само до една специфична област на действие, а напротив, до широк кръг от области на компетентност на Съюза за постигане на асоцииране между Съюза и трета държава, и във всички случаи сключването на такова споразумение изисква — съгласно член 218, параграф 6, втора алинея, буква а), подточка i) и параграф 8, втора алинея, първо изречение ДФЕС — гласуване с единодушие и одобрение от Европейския парламент, така че, що се отнася до такова сключване, не съществува риск от заобикаляне на по-строги процедурни изисквания.
- 63 Следва да се допълни, че необходимостта да се добави специфично правно основание от трета част, дял V от Договора за функционирането на ЕС към правните основания на споразумение за асоцииране, което е от обхвата на компетентност на Съюза по този дял, не може да се изведе и от практиката на Съда, съгласно която само по изключение актове,

които преследват няколко цели или включват няколко неразривно свързани компоненти, без една от тях да е акцесорна по отношение на другата, трябва да почиват на съответните различни правни основания (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Съвет (Споразумение с Армения), C-180/20, EU:C:2021:658, т. 34 и цитираната съдебна практика).

- 64 В това отношение в областта на споразумения за сътрудничество за развитие Съдът е приел, че да се изисква всеки път, когато засяга специфична област, съответното споразумение за сътрудничество за развитие да има за правно основание и друга, различна от общото му правно основание разпоредба, на практика би изпразнило от тяхното съдържание предвидените в това правно основание компетентност и процедура (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Съвет (Споразумение с Армения), C-180/20, EU:C:2021:658, т. 51 и цитираната съдебна практика).
- 65 Тези съображения важат *mutatis mutandis* и за споразуменията за асоцииране, чиито цели са формулирани широко, в смисъл, че необходимите за постигането им мерки се отнасят до широк кръг от области на компетентност на Съюза.
- 66 Точно такъв е случаят със Споразумението за търговия и сътрудничество, тъй като, както отбелязва Съветът в становището си, за да се гарантира справедлив баланс на правата и задълженията между страните по споразумението и единството на 27-те държави членки, Споразумението за търговия и сътрудничество трябва да има достатъчно широк обхват.
- 67 Ето защо с оглед на широкия обхват на Споразумението за търговия и сътрудничество, на контекста, в който е прието и на недвусмислените изявления от всички институции и държави членки, участващи по време на преговорите във връзка с оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, включването в това споразумение — наред с правила и мерки от много други области на правото на Съюза — на разпоредби от трета част, дял V от Договора за функционирането на ЕС, се вписва в общата цел на това споразумение, а именно да се създаде основата за широки отношения между страните в рамките на пространство на благосъстояние и добросъседство, характеризиращо се с близки и мирни отношения, основани на сътрудничество, зачитащо автономността и суверенитета на страните.
- 68 Механизмът за предаване, установен със Споразумението за търговия и сътрудничество, спомага за постигането на тази цел, след като в съображение 23 страните посочват, че сътрудничеството помежду им във връзка по-специално с предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления и изпълнението на наказания ще даде възможност за укрепване на сигурността на Обединеното кралство и на Съюза. Следователно Споразумението за търговия и сътрудничество не може да се разглежда като преследващо няколко цели или включващо няколко компонента по смисъла на съдебната практика, посочена в точка 63 от настоящото решение.
- 69 Ето защо правилата относно предаването на лица в изпълнение на заповеди за арест, съдържащи се в Споразумението за търговия и сътрудничество, и по-специално в член 632 относно прилагането на тези правила по отношение на заварени европейски заповеди за арест, може да бъдат включени в това споразумение на основание само на член 217 ДФЕС, без към тях да се прилагат разпоредбите на Протокол (№ 21).

- 70 По изложените по-горе съображения на поставения преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 50 ДЕС, член 217 ДФЕС и Протокол (№ 21) трябва да се тълкуват в смисъл, че член 62, параграф 1, буква б) във връзка с член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттегляне и член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество са обвързващи за Ирландия.

По съдебните разноски

- 71 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 50 ДЕС, член 217 ДФЕС и Протокол (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за ЕС и към Договора за функционирането на ЕС, трябва да се тълкуват в смисъл, че член 62, параграф 1, буква б) във връзка с член 185, четвърта алинея от Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и член 632 от Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна, са обвързващи за Ирландия.

Подписи

ⁱ — „След първоначалното публикуване онлайн на настоящия текст в името на един от представителите на Съвета на Европейския съюз е нанесена езикова промяна“.